

MAPPING AF BOLIGOMRÅDETS RESSOURCER

En rapport om kortlægning
som arbejdsredskab
i det boligsociale arbejde

INDHOLD

INTRODUKTION: HVORFOR ARBEJDE MED MAPPING?	4
OPSAMLING: GEVINSTERNE VED MAPPING	6
TEMA 1 – SÅDAN MAPPER DU	8
TEMA 2 – SÅDAN SKABER DU OVERBLIK OVER MAPPING	16
TEMA 3 – SÅDAN SÆTTER DU MAPPING I SPIL	23
POTENTIALER I NETVÆRKSANALYSE	30
HER FINDER DU MERE VIDEN	33

OM RAPPORTEN

Rapporten bygger på konkrete erfaringer med at kortlægge og engagere lokale aktører i udsatte boligområder. Vi har interviewet boligsociale medarbejdere fra helhedsplanerne Albertslund Boligsociale Center, Det Boligsociale Sekretariat for Gellerup og Toveshøj, Helhedsplan for Sønder- og Korskærparken, Herredsvang Boligsocial Helhedsplan og Kokkedal på Vej. Dertil trækker vi på en rundringning blandt ni andre helhedsplaner, som arbejder med ressourcebaseret udvikling.

Samtidig inddrager vi erfaringer fra CFBU's egen kortlægning af organiserede aktører i forbindelse med vores igangværende undersøgelse af Medborgercentret Nordens Plads på Frederiksberg.

Vi har kvalificeret vores indsigter gennem interview med fagpersoner, der har bred erfaring med mapping og netværksudvikling. Her har vi interviewet medarbejdere fra Områdefornyelse Sydhavnen og borgeralliancen 'Medborgerne'.

Rapporten tager afsæt i relevant national og international forskning på feltet, som underbygger og sætter perspektiv på indsigterne. Vores samlede rapport er desuden kvalificeret gennem værdifulde input fra Mai Green Petersen fra helhedsplanen i Albertslund.

Vi vil gerne rette en tak til alle, der har delt ud af deres erfaringer med mapping og bidraget til at vise, hvordan mapping kan være en brugbar metode i det boligsociale arbejde.

BEBOERDREVNE
FORENINGER
OG NETVÆRK

Handwritten notes on yellow sticky notes:

- Bygher Arkiv 1/10
- Indbyggere i alder
- Indbyggere i alder 75
- Træklæder
- Fælleskab
- Kommunen (København)
- Træklæder
- 1/10
- København - 1/10
- 1/10
- 1/10

Introduktion

HVORFOR ARBEJDE MED MAPPING?

I landets udsatte boligområder er mange aktører involveret i den boligsociale indsats med forskellige aktiviteter. Det er typisk kommuner, boligorganisationer, politiet, den frivillige sektor, erhvervslivet etc. Derfor er det relevant at styrke det tværfaglige samarbejde mellem aktørerne på feltet, så de bedre kan dele viden, koordinere deres arbejde og undgå at lave dobbeltindsatser.

I tråd med det er der efterhånden mange undersøgelser, som underbygger, at samarbejde på tværs af aktører skaber mere kvalificerede løsninger og indsatser. Det skyldes bl.a., at aktørerne bidrager med forskellige fagligheder, perspektiver og kompetencer (se fx Aagaard m.fl. 2014; Mygind & Larsen 2015).

Boligsociale medarbejdere i de udsatte boligområder har gode forudsætninger for at skabe gensidigt kendskab mellem lokale aktører, så de får blik for hinandens ressourcer og virke. Netværksdannelse i lokalområdet er således en grundsten i det boligsociale arbejde.

Mapping er en kortlægningsmetode, hvor man går systematisk til værks i forhold til at opspore, få viden om og mobilisere aktører i et område, der hver især har ressourcer i form af

deres særlige ekspertise og kompetencer. Systematisk mapping er med til at gøre det boligsociale arbejde mere struktureret og målrettet, ligesom det giver mulighed for flere tværfaglige samarbejdsflader mellem aktørerne. Metoden har rødder tilbage til den styrkeorienterede tilgang ABCD – Asset Based Community Development, som arbejder med at identificere, aktivere og udvikle lokale ressourcer (Aner & Mazanti 2017).

Rapporten stiller skarpt på, hvordan helhedsplaner med boligsocialt indhold, ved hjælp af redskabet mapping, kan optimere deres arbejde med at opbygge kendskab til relevante aktører og skabe rammer for koordinering og samarbejde mellem dem i området.

EKSEMPLER OG KONKRETE VÆRKTØJER

Rapporten henvender sig til boligsociale medarbejdere, der ønsker inspiration til, hvordan de kan arbejde med mapping af organiserede aktører. De organiserede aktører er del af en organisation eller et netværk, hvilket gør arbejdet med dem mindre sårbart end privatpersoner, som nemmere kan brænde ud eller flytte fra området.

Rapporten giver praksisnær inspiration og værktøjer til at arbejde systematisk med mapping i det boligsociale arbejde. Det sker i tre temaer, som klæder dig på til henholdsvis at kortlægge, til at skabe overblik over kortlægningen samt til at sætte den i spil blandt aktører i området. Hvert tema giver konkrete eksempler på mapping og er suppleret med en tjekliste, du kan benytte direkte i dit arbejde, ligesom vi inddrager CFBU's egen mapping-proces som eksempel. Det er en proces, som er led i en række undersøgelser om medborgercentres lokale betydning i boligområder.

Rigtig god læselyst!

ARGUMENTERNE MOD MAPPING

På det boligsociale felt møder vi særligt tre argumenter mod at arbejde systematisk med mapping. I takt med at helhedsplaner får erfaring med mapping, erfarer de, at argumenterne sjældent holder i praksis, og at deres arbejde med kortlægning er udbyttet værd. Læs her hvorfor:

#1 – DET ER UNØDVENDIGT, JEG KENDER ALLE I FORVEJEN

Med deres stærke relationer i boligområdet, kan boligsociale medarbejdere nemt sidde med tanken, at de allerede har oparbejdet et tilstrækkeligt kendskab og netværk til lokale aktører. I arbejdet med mapping finder boligsociale medarbejdere alligevel ud af, at kortlægning tilføjer en ekstra værdi til det netværksorienterede arbejde, hvor de får øje på nye aktører og uventede samarbejdspartnere.

#2 – DET KRÆVER FOR MANGE RESSOURCER

At kortlægge kræver både tidsmæssige og arbejdsmæssige ressourcer. Arbejdet indebærer netværksafdækning og etablering af et værktøj til at sætte kortlægningen i system. Når først de nødvendige ressourcer er investeret i det, er erfaringen, at vedligeholdelse og udbygning af værktøjet er overskueligt. Herfra får helhedsplanerne et værdifuldt redskab i arbejdet med netværksopbygning- og udvikling.

#3 – DET ER FOR SVÆRT AT DOKUMENTERE VIRKNINGEN

Udbyttet af arbejdet med mapping kan være vanskeligt at gøre håndgribeligt. Det er især tilfældet for de synergieffekter, kortlægningen kan bære med sig, når aktører, man bringer sammen, på eget initiativ begynder at indgå samarbejder og lave projekter sammen. Modsat er det mere tilgængeligt at dokumentere det mere direkte udbytte af mappingen i form af bl.a. nye tværgående netværk, samarbejder, arrangementer og indsatser. Mappingen kan altså synliggøre effekterne af netværksarbejdet, som udgør en hjørnesteen i mange helhedsplaner.

Opsamling

GEVINSTERNE VED MAPPING

Vores undersøgelse af helhedsplaners arbejde med mapping af organiserede aktører viser, at det skaber værdi på flere måder. Vi zoomer her ind på de gevinster, det skaber, når helhedsplaner bruger kortlægning systematisk i deres daglige arbejde. Selvom gevinsterne er forskellige, så har de det til fælles, at de – direkte eller indirekte – bidrager til øget lokal sammenhængskraft blandt aktører i området.

BLIK FOR LOKALE RESSOURCER

Mapping giver helhedsplaner et solidt indblik i, hvilke ressourcer områdets aktører har og kan bidrage med i samarbejder og indsatser. Det gælder også potentielle nye samarbejdspartnere og brugergrupper, der kan aktiveres. Mappingen skaber ligeledes klarhed over lokale behov, udfordringer og ønsker, som de boligsociale medarbejdere tager afsæt i, i deres videre arbejde med at udvikle området. Når nye medarbejdere kommer til, er kortlægningen desuden et vigtigt redskab, der effektivt giver overblik og kendskab til aktørerne.

AKTØRER SER VÆRDI I HINANDEN

Mapping er en slags bank af brugbar viden, som det er muligt at dele med andre. Når helhedsplaner gør deres mapping offentligt tilgængelig – eller samler aktørerne i forskellige fora og netværk – så får aktørerne en platform, som giver dem overblik og viden om hinanden. Det giver aktørerne et gensidigt kendskab, hvor de opdager hinandens ressourcer og finder ud af, hvordan de kan bruge hinanden i området.

KOORDINERING AF EKSISTERENDE INDSATSER

Helhedsplaner bruger aktivt deres mapping til at vurdere, hvor der allerede er initiativer, tilbud og projekter, så de undgår at skabe parallelindsatser. Det gælder også, hvis de kan se, at forskellige aktører arbejder med ensartede indsatser. Her tager de boligsociale medarbejdere kontakt til aktørerne og tager en dialog om, hvordan de bedst kan supplere hinanden og giver dem en bevidsthed om, at de arbejder hen mod de samme mål for området.

KVALIFICERET UDVIKLING AF INDSATSER

Med overblikket over aktører kan boligsociale medarbejdere kvalificere lokale indsatser. Kendskabet til aktørernes ressourcer klæder dem på til at sætte aktører sammen, så de kan trække konstruktivt på hinandens forskelligheder. Overblikket gør også helhedsplaner skarpe på, hvem der er relevante at indgå samarbejde med i deres eget arbejde. Her er de opmærksomme på at inddrage aktører, som på sigt kan forankre de indsatser, der bliver igangsat. Kvalificeringen sker her ved, at helhedsplaner inddrager lokale aktører i udviklingen af projekter.

NYE SAMARBEJDS-KONSTELLATIONER

Med afsæt i kortlægningen bringer boligsociale medarbejdere andre aktører sammen i nye samarbejdskonstellationer. Resultatet er i flere tilfælde kreative og innovative projekter, hvor aktører engagerer sig på tværs af geografiske, organisatoriske og aldersmæssige skel. Når helhedsplaner involverer aktører uden for boligområdet, er det med til at skabe forbindelser med det omgivende lokalsamfund og åbne boligområdet op.

DOKUMENTATION AF NETVÆRKSOPBYGNING

Boligsociale medarbejdere bruger deres kortlægning som dokumentationsværktøj. Mapping bidrager til at tydeliggøre netværk, der vokser ud af helhedsplaners arbejde. Det sker ved at registrere og holde styr på de relationer, initiativer, netværk og samarbejdskonstellationer, som de skaber. Ved at notere, når helhedsplanerne engagerer lokale aktører på forskellig vis, kan de efter behov trække statistik over deres netværksskabelse og relationsarbejde.

Tema 1

SÅDAN MAPPER DU

Tema 1 klæder dig på til at mappe organiserede aktører. Du får værktøjer til at kortlægge aktører og inspiration til måder at skabe kendskab til dem på.

AFGRÆNSNING AF MAPPING

Den geografiske afgrænsning af mappingen afhænger af, hvordan og hvem man har til hensigt at engagere og involvere af aktører.

For flere boligsociale medarbejdere giver det mening at fokusere deres kortlægning af aktører inden for kommunegrænsen, mens andre afgrænser sig mere snævert til boligområdet. Ræsonnementet i begge tilfælde er, at det, der rører sig lokalt i nærområdet, skal på banen. Når helhedsplanen i Kokkedal fx afholder en kulturfestival, så er de skarpe på at kortlægge og inddrage relevante aktører fra lokalområdet. Det muliggør, at de fremmødte lokale børn og unge på dagen møder foreningslivet, som de kan blive del af efterfølgende.

Det kommer bag på flere helhedsplaner, hvor hurtigt de kan afgrænse deres udsyn og gå glip af relevante aktører andre steder fra. I flere kommuner er det samtidig et udbredt ønske, at boligområderne skal have et bedre omdømme. Det stiller krav til boligsociale medarbejdere om at få omgivelsernes negative syn på områderne vendt. I helhedsplanen i Albertslund har de i flere tilfælde udvidet deres geografiske perspektiv i mapping-processen. De har fx kortlagt kunstneretværk fra hele Københavns omegn, hvoraf omkring 10 kunstnere i dag har til huse i ellers tomme lokaler i boligområdet. I tilfælde som dette giver en bredere kortlægning af aktører mening, ligesom det bidrager til at åbne boligområdet op og give det positivt omdømme.

INFORMATION OM AKTØRERNE

I processen med at mappe organiserede aktører er det relevant at gøre sig overvejelser om, hvilken information man skal bruge om aktørerne. Typisk indsamler og registrerer boligsociale medarbejdere aktørernes organisation, kontaktoplysninger, kontaktperson og deres indsats- og arbejdsområde. Det er mere faktuelle oplysninger, som det er muligt at indsamle uden nødvendigvis at være i kontakt med aktørerne selv.

En udvidet version er at indsamle viden om aktørernes kontaktoplysninger med hinanden, og hvem de indgår samarbejder med. Det kan fx ske ved brug af netværksanalyse (læs mere på side 30). Da helhedsplanen skal i dialog med de enkelte aktører, kræver det betydeligt flere ressourcer. Den udvidede afdækning giver boligsociale medarbejdere gode forudsætninger for at få øje på samarbejdspotentialer blandt aktørerne. Samtidig bidrager det med dybdegående viden om aktørernes lokale engagement og deres involvering i boligområdet. Det giver klarhed over, hvordan aktørerne kan bidrage og spille en rolle i området.

VÆRKTØJER TIL AT MAPPE AKTØRER

Vi har samlet en række værktøjer, som boligsociale medarbejdere rundt om i landet gør brug af og har gavn af i deres arbejde med at afdække organiserede aktører. *Intern brainstorm*, *eksisterende lister* og *research* er værktøjer til mapping fra din kontorplads, og *etablerede netværk*, *sneboldmetoden* og *workshop med kort* anvendes til mapping ude blandt andre.

INTERN BRAINSTORM

Indledningsvist afklarer personalegruppen i helhedsplanen, hvilke aktører der allerede eksisterer i deres netværk. De boligsociale medarbejdere tager en drøftelse af, hvem de hver især har berøring med i deres daglige arbejde, og hvem de tidligere har haft berøring med i arbejdssammenhænge. Det skaber vished om lokale aktører, som de i forvejen har en indgang til. Samtidig kan det være et pejlemærke om, hvor medarbejderne mangler netværk, og hvem de har begrænset kendskab til.

EKSISTERENDE LISTER

Flere helhedsplaner gør brug af kommunen som indgang til at afdække aktører. Det handler både om kommunens egne afdelinger, institutioner og tilbud såvel som forenings- og fritidslivet samt virksomheder. Helt konkret tager de boligsociale medarbejdere kontakt til den relevante forvaltning i kommunen, som er behjælpelig med at rekvirere lister over aktører i lokalområdet. Da kommunen typisk er opdateret på disse – og andre – aktørgrupper, så giver det mening at trække på dem i mapping-processen.

RESEARCH

Kortlægning af aktører kan ske gennem online såvel som offline platforme. Flere helhedsplaner afdækker aktører – såsom foreninger og netværksgrupper – på Facebook ved at søge efter etablerede grupper i området. Sådanne Facebookgrupper kan samtidig være en måde at få kontaktoplysninger på relevante indgangspersoner hos aktørerne. Hjemmesider, lokalaviser og beboerblade bliver også brugt til at danne overblik over aktører i området.

ETABLEREDE NETVÆRK

For helhedsplaner udgør forskellige netværk en måde løbende at afdække eksisterende og nye lokale aktører i området. Boligsociale medarbejdere deltager i og/eller faciliterer netværkene, som mødes flere gange årligt. Her er et typisk punkt på dagsordenen, at de tilstedeværende aktører opdaterer hinanden på, hvad de beskæftiger sig med, hvem de indgår samarbejder med, samt om der er kommet nye aktører til siden sidst. Deltagelse i netværkene giver på den måde helhedsplanerne indblik i, hvad aktørerne arbejder med, og hvem der er potentialer i at samarbejde med.

SNEBOLDMETODEN

Opsøgende arbejde er for flere helhedsplaner et centralt aspekt i mappingen. Det er vigtigt at møde aktørerne og skabe en gensidig forståelse for, hvad de kan bidrage med hver især. Det sker gennem den såkaldte sneboldmetode, hvor boligsociale medarbejdere målrettet opsøger udvalgte aktører, hvorigennem de får kendskab til andre og nye aktører. De udvalgte aktører, de tager kontakt til, er ofte kerneaktører eller ildsjæle i området. Altså aktører eller personer med et stort lokalkendskab og et bredt netværk, de kan dele ud af.

WORKSHOP MED KORT

Helhedsplaner afholder workshops med aktører, så de kan bidrage med deres viden om andre aktører i området. På workshoppen får de fremmødte aktører til opgave at kortlægge lokale ressourcer. Det kan være bestemte typer af aktører, såsom frivillige organisationer eller virksomheder, eller det kan være alle organiserede aktører i et område. Workshoppen kan også rammesættes ved, at aktørerne skal kortlægge, hvem der er relevante at tænke ind i et specifikt projekt eller indsats, der skal i gang. På selve workshoppen skal deltagerne notere aktører på forskellige slags kort. Det kan fx være at sætte stickers med aktørernes navne eller billede op på et landkort over området. Et visuelt kort er en måde at skabe overblik over aktører og se området med nye øjne. Kortet kan bl.a. vise, hvor der er aktiviteter inden for et bestemt tema eller aktiviteter rettet mod en bestemt målgruppe i boligområdet. Brugen af kort tydeliggør dermed, hvor der er lokalt engagement, og hvor der er udviklingsmuligheder eller aktører, som helhedsplanen mangler at etablere kontakt til.

VÆRKTØJER TIL AT LÆRE AKTØRERNE AT KENDE

Når du har mappet aktører i området, kan du skabe mere viden om dem på forskellig vis. Det giver klarhed over, hvordan aktørerne kan bidrage og spille en rolle i området. Den opnåede viden bruger helhedsplaner til at brobygge til relevante aktører, både når de selv igangsætter initiativer, og når andre aktører kommer med nye idéer. Flere helhedsplaner oplever, at de med mappingen får en rolle som vidensbank for lokalområdet, idet aktører henvender sig til dem for at blive henvist til relevante samarbejdspartnere.

Uanset hvordan du gør det, så er det alfa og omega at komme ud og møde aktørerne. Det er vigtigt at være til stede og synlig, så de også lærer dig at kende. Vi har udvalgt tre eksempler på værktøjer til at skabe kendskab til aktørerne henholdsvis *lyttekampagner*, *endagspraktikker* og *én-til-én-samtaler*. Værktøjerne bidrager hver især med kendskab til aktørerne, så du forstår deres virke i området og bedre kan tale ind i deres dagsordner.

LYTTEKAMPAGNER

Såkaldte 'lyttekampagner' er en måde at lave målrettet op-søgende arbejde på, hvor man indsamler viden om aktørers syn på og ønsker for området. Lyttekampagner som værktøj stiller således skarpt på aktørers lokale visioner og klarlægger derved potentialer i at engagere aktørerne i området, som helhedsplaner kan arbejde videre med.

ENDAGSPRAKTIKKER

Endagspraktikker går ud på, at helhedsplanen besøger og følger udvalgte lokale aktører for en dag. Som værktøj bidrager endagspraktikker til, at helhedsplanen får brugbar viden om aktører, ligesom aktørerne får øjnene op for både helhedsplanen og boligområdet. Praktikkerne skaber på den måde en gensidig videnuudveksling og relationsopbygning, der kan udvikle sig til nye samarbejder på sigt.

ÉN-TIL-ÉN-SAMTALER

Én-til-én-samtaler er en måde for helhedsplaner at få dybdegående indsigt i aktørers interesse i at indgå i lokale samarbejder. Boligsociale medarbejdere kan hernæst bruge samtalerne som afsæt til at skabe målrettede tiltag og fællesskaber på tværs af aktørerne.

PRAKSISEKSEMPEL:

LYTTEKAMPAGNER ADFÆKKER LOKALE DRIVKRÆFTER

Borgeralliancen 'Medborgerne' bruger lyttekampagner som et redskab til, at lokale aktører og borgere sætter ord på deres håb, bekymringer og drømme for deres lokalområde.

Konkret kan lyttekampagner tage afsæt i postkort med samtaleemner om lokalområdet, som bliver uddelt til aktører og borgere. De udfyldte postkort giver Medborgerne et billede af, hvad aktørerne er optagede af i området, herunder hvad der interesserer og driver dem. På bagsiden af postkortene skriver aktørerne deres kontaktoplysninger, så Medborgerne kan kontakte dem igen.

Det, som de lokale aktører og borgere ønsker for området, gør Medborgerne bagefter til deres mærkesager. Det er mærkesager, som Medborgerne har ambition om at realisere sammen med lokale kræfter.

PRAKSISEKSEMPEL:

ENDAGSPRAKTIKKER GIVER VÆRDIFULD INDSIGT I AKTØRER

Helhedsplanen i Albertslund bruger endagspraktikker til at skabe bedre kendskab og en tættere kontakt til aktører inden for et givent felt. Målet for dagen er at få indsigt i aktørernes daglige arbejde ved at indgå på deres præmisser.

For at få overblik over praktiksteder, laver helhedsplanen en liste over relevante aktører fra deres mapping, som de kontakter og forhører om mulighed for at komme i endagspraktik. Helhedsplanen bruger typisk en arbejdsuge på at idéudvikle og få aftaler i hus for ti endagspraktikker. Derefter går der et par ekstra arbejdsdage med at følge op på besøgene og formidle begivenheden gennem diverse medier.

Det fungerer godt at bruge praktik som en indgang til aktørerne, da der er en ydmyghed og nysgerrighed i tilgangen, som bygger på et ønske om at lære noget af andre. Praktikkerne giver de boligsociale medarbejdere en forståelse for aktørernes faglighed og arbejdsdag. Ligeledes bliver de klogere på aktørernes dagsordner, og hvordan de kan tale ind i, hvad der optager aktørerne. En oplagt mulighed er efterfølgende at invitere aktørerne i endagspraktik hos helhedsplanen.

PRAKSISEKSEMPEL:

ÉN-TIL-ÉN-SAMTALER SKABER GROBUND FOR INDDRAGELSE

Borgeralliancen 'Medborgerne' bruger én-til-én-samtaler til at få kendskab til aktørers lyst til at engagere sig lokalt, herunder om de har særlige ønsker eller forbehold.

Det første, Medborgerne gør, er at udvælge, hvilke aktører der er relevante at komme i tættere kontakt med. Herefter bliver de enkelte aktører inviteret til en kop kaffe ude i byen. Rammerne er vigtige for at skabe en uformel tone for samtalen, hvor man er personligt investeret og fortæller om sig selv – både som organiseret aktør og som person.

Under samtalerne afdækker Medborgerne spørgsmål som: Hvad står aktøren for, hvilket engagement og interesse har aktøren i området, hvilke projekter er de i gang med, hvem arbejder de sammen med, og har de interesse i at indgå i andre lokale samarbejder? Én-til-én-samtalerne bidrager på den måde til at identificere, hvem og hvordan aktører ønsker at involvere sig med andre.

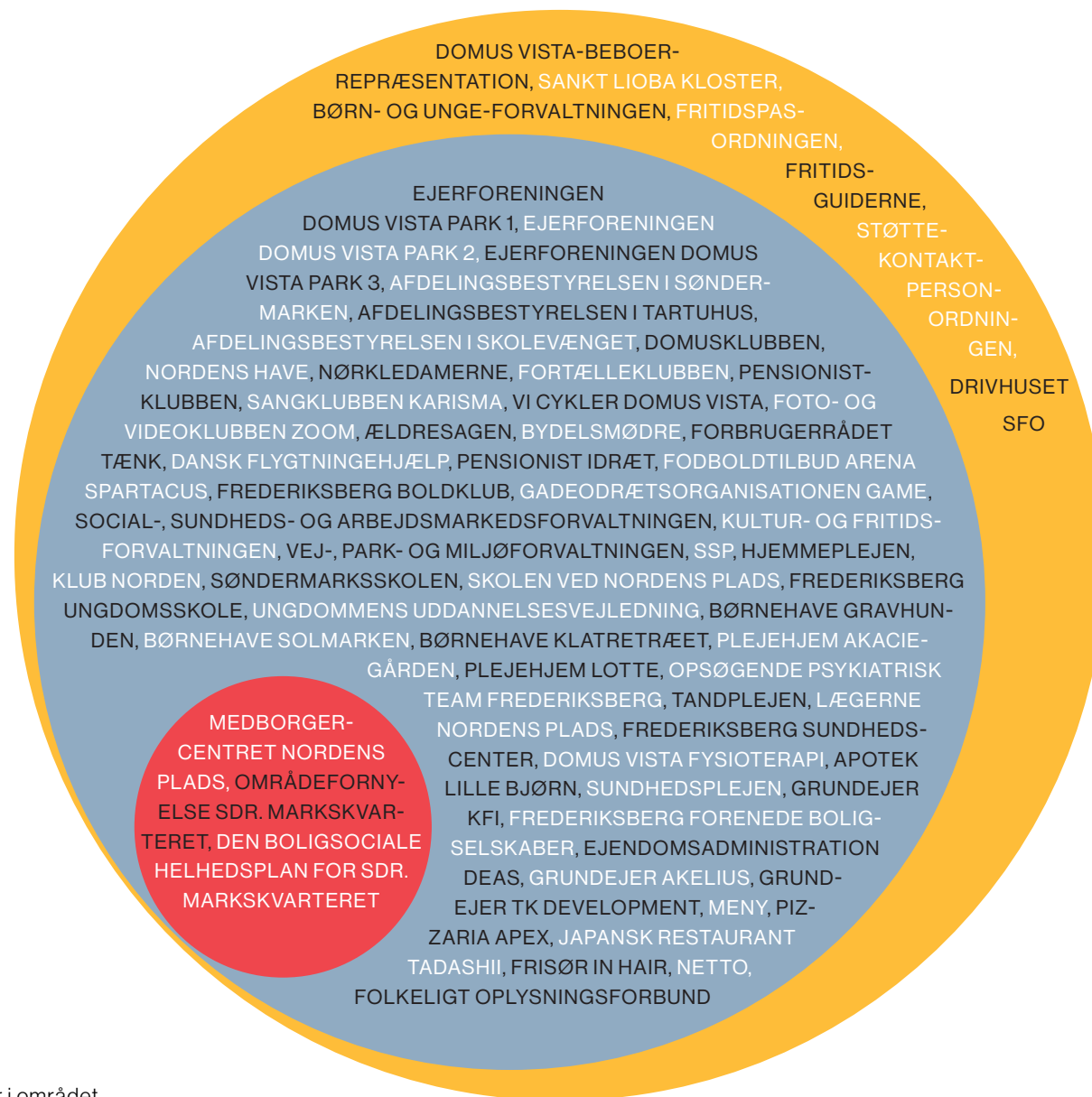
Efter én-til-én-samtalerne etablerer Medborgerne kontakt på tværs af aktørerne ud fra deres interesser. Her giver det aktørerne lyst til at involvere sig, når de bliver inddraget ud fra det, der optager dem.

MAPPING AF NORDENS PLADS-KVARTERET

Over de næste par år følger CFBU opstarten af Medborgercentret Nordens Plads på ydre Frederiksberg. Medborgercentret er forankret i Frederiksberg Bibliotek og har til formål at styrke den lokale sammenhængskraft i kvarteret, som også dækker det udsatte boligområde Søndermarken. For at evaluere medborgercentrets virkning, dokumenterer CFBU udviklingen af lokal sammenhængskraft i området og har derfor lavet en kortlægning af organiserede aktører, som har borgerrettede aktiviteter i området.

Vores mapping er et eksempel på, hvordan man kortlægger ved at kombinere workshop, visuelle kort og sneboldmetoden. Nedenfor er en oversigt over alle de aktører, vi har fået kendskab til gennem kortlægningen. Modellens farver illustrerer vores mapping-proces, hvor vi over flere omgange har brugt udvalgte aktørers lokalkendskab til at kortlægge andre og nye aktører i området.

- Kerneaktører, som deltager i mapping-workshop
- Aktører identificeret på mapping-workshop
- Aktører identificeret gennem interview med centrale aktører i området

MAPPING-WORKSHOP

I første del af vores mapping tager vi udgangspunkt i kerneaktører med et stort lokalkendskab og mange snitflader i området. Vi arrangerer en tretimers mapping-workshop med en boligsocial medarbejder fra helhedsplanen i Søndermarken, to medarbejdere tilknyttet det nye medborgercenter og projektlederen for den lokale områdefornyelse.

Med udgangspunkt i et satellitkort over området diskuterer vi indledningsvist, hvor det giver mening at trække grænsen for vores kortlægning. Da den geografiske afgrænsning er på plads, rykker vi over til en brainstormøvelse. Her nedskriver deltagerne alle de aktører, de kender, med et borgerrettet virke i området. Deltagerne udfylder i fællesskab et slags ressource-kort for samtlige aktører, hvor de foruden kontaktpersoner

også noterer aktørernes arbejde i området, aktørernes lokale samarbejdspartnere samt deres potentiale for at bidrage til borgerrettede tiltag.

Da deltagerne har tømt deres hoveder for aktører i området, udpeger de flere aktører fra oversigten, som har et bredt lokalkendskab, der kan supplere deltagerens viden om området.

UDBYGGENDE INTERVIEW

For at afdække flere aktører tager vi i anden del ud og besøger otte af de udpegede aktører. Med afsæt i fysiske oversigter over de allerede afdækkede aktører i området, spørger vi, om de kender til andre, som vi mangler at indfange. De udpegede aktører tilføjer få nye aktører til vores kortlægning. Vi vurderer derfor at have et dækkende overblik. Vores mapping er på den måde komplet, når de samme aktører begynder at gå igen uden nye tilføjelser. Vi bruger omkring tre kvarter på hvert af de udbyggende interview og et par timer på at få alle aftaler i hus.

En udfordring ved kortlægningen er efterfølgende at indsamle viden om alle aktørerne og finde ud af, hvordan vi kommer i kontakt med dem. Derfor sender vi efter workshoppen en liste over aktørerne ud til deltagerne på workshoppen, så de kan være behjælpelige med at udfylde kontaktoplysninger på aktørerne.

TJEKLISTE: LAV KORTLÆGNINGEN

HVAD ER HENSIGTEN MED OG OMFANGET AF DIN KORTLÆGNING?

JEG HAR GJORT MIG KLART, HVAD JEG HAR TIL HENSIGT AT BRUGE MIN MAPPING TIL.

Er det fx for at engagere lokale aktører, involvere nye målgrupper eller få overblik over endnu ukendte ressourcer i området?

JEG HAR TAGET STILLING TIL, HVOR AKTØRERNE SKAL VÆRE LOKALISERET GEOGRAFISK.

Vil du fx holde dig inden for boligområdet, brede det ud til kommunegrænsen eller også inddrage aktører fra andre byer?

JEG HAR BESLUTTET, HVILKEN INFORMATION JEG HAR BEHOV FOR OM AKTØRERNE.

Er du fx interesseret i aktørernes kontaktdata og arbejdsområde, eller vil du også kende deres kontakflader med andre aktører?

HVORDAN KORTLÆGGER DU, OG HVEM INDDRAGER DU?

JEG HAR BESLUTTET, HVILKE VÆRK-TØJER DER ER RELEVANTE AT BRUGE TIL AT MAPPE.

Giver det fx bedst mening at kombinere flere værktøjer, eller foretrækker du at mappe fra dit kontor og/eller ude blandt andre?

JEG HAR AFSAT TID OG MEDARBEJDERRESSOURCER TIL AFDÆKNING AF AKTØRER.

Det kan fx tage tid at opnå kontakt til aktører, ligesom det kræver planlægning at involvere aktører i selve mapping-processen.

JEG HAR SØRGET FOR AT UDVIKLE KORTLÆGNINGEN I PERSONALEGRUPPEN.

Det kan fx være en snak om hinandens netværk og daglige berøringsflader med andre aktører eller mangel på samme.

JEG HAR INDDRAGET KERNEAKTØRER, DER KAN BIDRAGE MED AFDÆKNINGEN.

Det kan fx være kommunen, centrale aktører i området eller lokale ildsjæle med bredt netværk.

HVORDAN LÆRER DU AKTØRERNE AT KENDE?

JEG HAR TAGET STILLING TIL, I HVILKET OMFANG JEG HAR BEHOV FOR AT KENDE AKTØRERNE.

Vil du fx bruge kendskabet aktivt i dit arbejde, giver det mening at få mere dybdegående viden om aktørerne.

JEG HAR SKABT KONTAKT TIL NYE AKTØRER PÅ EN DIREKTE, UFORMEL OG ATYPISK MÅDE.

Det kan fx være at komme i kortere praktik hos aktøren eller ved at mødes et neutralt og hyggeligt sted ude i området.

JEG HAR FORVENTNINGSADFSTEMT FORMÅLET MED MIN KONTAKT TIL AKTØRERNE.

Forklar fx aktørerne, hvorfor du vil besøge dem eller mødes med dem – og hvad de kan forvente, at der kommer ud af jeres kontakt.

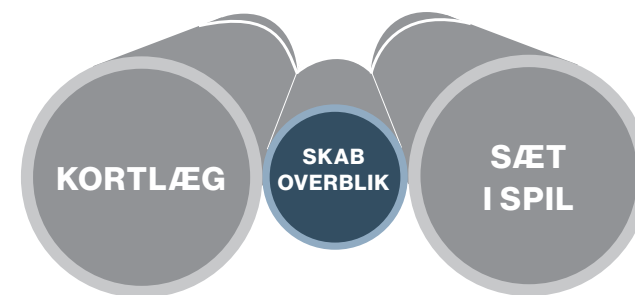
JEG HAR AFDÆKKET AKTØRERNES LOKALE ENGAGEMENT OG DRIVKRÆFTER.

Du kan fx klarlægge aktørernes ressourcer, og hvad de vil gøre i og for området, som du kan bruge til at involvere dem i tiltag og indsatser.

Tema 2

SÅDAN SKABER DU OVERBLIK OVER MAPPING

Når du har lavet din mapping, er det tid til at beslutte, hvordan du vil opbevare og skabe overblik over den indsamlede information. Ved at sætte informationen i system, bliver det muligt at tilgå relevant viden om de organiserede aktører og handle ud fra den. På den måde bliver din mapping et brugbart værktøj. Tema 2 hjælper dig med at skabe et overblik og præsenterer værktøjer, der fungerer godt i det boligsociale arbejde.

VÆLG EN PASSENDE PLATFORM

Der er forskellige veje at gå, når det kommer til at vælge en platform, der kan skabe overblik over kortlægningen. Hvad der er den bedste platform afhænger af, hvad du vil med mappingen. Nogle helhedsplaner bruger primært kortlægningen internt i medarbejdergruppen. Andre helhedsplaner vælger, at den skal være tilgængelig eksternt for andre aktører og beboere i området.

Det er muligt at lave en offentligt tilgængelig platform, som både kan bruges internt i medarbejdergruppen og eksternt af andre aktører i området, så helhedsplanen blot har én platform at vedligeholde. I tilfælde, hvor den interne og eksterne brug stiller forskellige krav til mappingen, kan der dog være

behov for at have to adskilte platforme. Eksterne platforme fungerer godt til at synliggøre lokale aktører og deres virke i området. Hvis helhedsplanen samtidig bruger mappingen til fx at trække maillister eller gemme detaljerede og mere personlige oplysninger om aktørerne, er det bedre at holde disse funktioner i en intern platform for sig.

EN PLATFORM FOR MEDARBEJDERGRUPPEN

Som en intern platform kan mappingen bruges i den daglige projektledelse. Mappingen gør det nemt og hurtigt at skabe overblik over aktører, deres ressourcer, og hvordan man kan inddrage dem. Den kan også vise, hvilke aktører der kan bidrage til at udvikle et projekt, eller hvem der skal informeres om et nyt tiltag. I helhedsplanen i Kokkedal bruger de oversigten til at dokumentere og holde styr på de relationer og netværk,

som de skaber. Når de fx inviterer aktører til arrangementer, sørger de for at notere, hvem der deltager og i hvilke sammenhænge. På den måde kan de boligsociale medarbejdere nemt trække statistikker over deres relationsarbejde.

Erfaringer fra helhedsplanerne viser, at det er afgørende, at mappingen deles internt i personalegruppen. Ellers kan man risikere, at den blot ender som kontakter i medarbejdernes telefoner. Hvis medarbejdere derimod deler mappingen, kan alle drage nytte af overblikket og hjælpe til med at vedligeholde den.

EN PLATFORM FOR HELE OMRÅDET

Nogle helhedsplaner arbejder med at gøre deres overblik over aktører og indsatser offentligt tilgængeligt, så de lokale aktører og beboere også kan drage nytte af det. De eksterne parter kan fx få overblik over indsatser, så de kan koordinere deres virke eller få øje på aktører, der er relevante at samarbejde med.

De helhedsplaner, der laver en platform for at dele deres mapping eksternt, pointerer, at det er vigtigt at gennemtænke dens opbygning. På platformen skal brugerne nemt kunne få adgang til den information, de har brug for.

Erfaringer med de eksterne platforme viser også, at der ligger et arbejde i at gøre aktører og beboere opmærksomme på, at platformen eksisterer. Det gør de boligsociale medarbejdere fx ved, at nye beboere i boligområdet får kendskab til platformen, når de flytter ind.

VÆRKTØJER TIL AT SKABE SYSTEM

Vi præsenterer her de to mest udbredte værktøjer, helhedsplanerne bruger til at skabe system i deres mapping: *regneark*, der kan benyttes som internt værktøj i en medarbejdergruppe og *online platforme*, der kan benyttes eksternt for hele

området. Der findes mange avancerede IT-programmer til at arbejde med kortlægning, men disse to værktøjer er populære, fordi de er nemme at gå til og opfylder helhedsplanernes behov.

REGNEARK

De fleste helhedsplaner indfører deres mapping i et regneark. Det er et oplagt værktøj til intern brug af mappingen. Regnearket skaber et godt overblik, er nemt at rette i og er intuitivt at arbejde med. Kolonner bliver brugt til at notere kontaktinformationer og anden viden om aktører, som hjælper de boligsociale medarbejdere med at holde styr på og sortere i aktørerne.

Figuren på næste side er et konstrueret eksempel på, hvordan helhedsplaner kan strukturere et regneark. Det indeholder både kontaktoplysninger, information om aktørernes virke, overblik over hvem der skal modtage information, og muligheden for at dokumentere deres deltagelse i netværk. Felterne gør det muligt at sortere aktører, så man fx får overblik over dem, der arbejder med formålet 'sundhed' eller målgruppen 'unge'.

PRAKSISEKSEMPEL:

REGNEARK SOM ET CENTRALT PROJEKTSTYRINGSVÆRKTØJ

I helhedsplanen i Albertslund skaber medarbejderne overblik over lokale aktører gennem et fælles regneark. Regnearket er placeret på medarbejdernes fællesdrev, som alle kan tilgå. I arket fremgår aktørerne alfabetisk med information om institutionen eller organisationen, de arbejder i, deres funktion samt kontaktoplysninger på aktørerne.

Medarbejderne bruger listen dagligt til at finde kontaktpersoner og sende information ud. Det kan være statusbreve, beboernes månedskalender eller invitationer til samarbejds møder mv. Helhedsplanen har jævnligt regnearket på som et punkt på deres personalemøder. Her bruger de arket som afsæt for en snak om, hvilke aktører der kunne være interesseret i deres forskellige indsatser. De boligsociale medarbejdere bruger sammenlagt omkring en time om ugen på at vedligeholde oplysningerne.

AKTØR	KONTAKTOPLYSNINGER					INFORMATION OM AKTØRENS VIRKE				DISTRIBUTION		DELTAGELSE OG DOKUMENTATION				
	KONTAKTPERSON(ER)	FUNKTION/STILLING	ADRESSE	TELEFON	E-MAIL	AKTØRTYPE	MÅLGRUPPE	FORMÅL	RELEVANS FOR HELHEDSPLANENS INDSATSOMRÅDER	SKAL MODTAGE NYHEDSBREV	SKAL MODTAGE KALENDER	MEMBER AF NETVÆRK FOR INDSATSOMRÅDE 1	MEMBER AF NETVÆRK FOR INDSATSOMRÅDE 2	MEMBER AF NETVÆRK FOR INDSATSOMRÅDE 3	MEMBER AF STYREGRUPPE	DELTOG PÅ ÅRSMØDE
KOMMUNE: BØRN- OG UNGE-FORVALTNINGEN	LIV H. KJÆRGAARD	POLITIK- OG STRATEGICHEF	PILE ALLÉ 8	XXXXXX	LKH@DK	PROFESSIONEL AKTØR	BØRN, UNGE	UDDANNELSE, FOREBYGGELSE	FOREBYGGELSE & FORÆLDREANSVAR, UDDANNELSE & BESKÆFTIGELSE	X			X		X	
KAB	HENRIK TOFT	AFDELINGS-LEDER	ÅGADE 79	XXXXXX	HT@DK	PROFESSIONEL AKTØR	ALLE BEBOERE	DRIFT & ØKONOMI	ALLE	X		X	X		X	X
STØTTEKONTAKTPERSONORDNINGEN	KENNETH A. RASMUSSEN	TEAMLEDER	SPURVEGÅRDEN 20	XXXXXX	KAR@DK	PROFESSIONEL AKTØR	UDSATTE BEBOERE	SUNDHED (FYSISK & PSYKISK)	TRYGHED & TRIVSEL							X
GÅ-KLUBBEN	BENTE HANSEN	FORMAND	SMEDJEVEJ 54	XXXXXX	BH@DK	BEBOERDRE-VET NETVÆRK	ÆLDRE	SPORT & FRITID, NABOSKAB & FÆLLESSKAB	TRYGHED & TRIVSEL		X					X
GADEIDRÆTSORGANISATIONEN GAME	KATRINE PETTERSON	PROJEKTLEDER	VALMUEVÆNGET 13	XXXXXX	KP@DK	FRIVILLIG ORGANISATION	BØRN, UNGE	SPORT & FRITID, KRIMINALITETSFOREBYGGELSE	KRIMINALPRÆVENTIV INDSATS	X	X			X		
BYDELSMØDRE	SATI KADRIA	BYDELSMOR	NYVANGSVEJ 42	XXXXXX	SK@DK	FRIVILLIG ORGANISATION	VOKSNE, KVINDER	INTEGRATION, NABOSKAB & FÆLLESSKAB	FORBYGGELSE & FORÆLDREANSVAR		X		X			X

ONLINE PLATFORM

Online platforme er den foretrukne løsning blandt helhedsplanerne til at dele kortlægningen eksternt. Platformene tager typisk form som hjemmesider. De bliver opbygget som en aktøroversigt, en aktivitetskalender, et kort over steder i området eller en kombination af disse.

PRAKSISEKSEMPEL:

HJEMMESIDE SYNLIGGØR AKTØRER

Helhedsplanen i Herredsvang har udviklet en hjemmeside, der gør lokale aktører synlige og tilgængelige for beboere, samarbejdspartnere og andre aktører. Beboere bruger hjemmesiden til at se, hvad der sker i området, og hvem de kan kontakte, mens de organiserede aktører benytter den til at henvise til aktiviteter og kontaktpersoner.

Aktørerne, som fremgår på hjemmesiden, er valgt ud fra, hvad man har brug for at vide, når man bor i Herredsvang. Aktørerne spænder af den grund bredt fra varmemestre og afdelingsbestyrelser til frivillige foreninger, klubber, kirker og moskéer.

Hjemmesiden indeholder information i tre kategorier: aktiviteter, kontaktpersoner og steder i området. Målet er at skabe en simpel og samlet indgang til den information, folk søger.

I udviklingen af hjemmesiden gør de boligsociale medarbejdere sig mange overvejelser om hjemmesidens brugervenlighed og vedligeholdelse. De beslutter fx at begrænse mængden af information på hjemmesiden, som ellers er for ressourcetrækkende at opdatere og hurtigt kan blive forældet. I stedet linker hjemmesiden til andre aktørers egne hjemmesider. Gennemtænkning af hjemmesidens opbygning bidrager til at gøre den simpel og nem at finde rundt i. I udviklingsfasen får helhedsplanen da også tilbagemelding på en prøveversion af hjemmesiden fra områdets beboere. Deres feedback er med til at sikre sidens anvendelighed.

De boligsociale medarbejdere bruger sammenlagt to arbejdsuger på at opbygge selve hjemmesiden og køber ekstern assistance til den IT-tekniske del af etableringen. Dertil går der endnu en arbejdsuge på at indsamle beskrivelser af de lokale aktiviteter. Derefter kræver hjemmesiden begrænsede ressourcer, og medarbejderne opdaterer informationerne på hjemmesiden fast to gange om året. Hjemmesiden kan findes her: <http://www.herredsvang8210.dk/>

UNDGÅ EN FORÆLDET MAPPING

Vedligeholdelse af platformen er afgørende for, at mappingen forbliver et brugbart redskab. Hvis platformen modsat ikke opdateres løbende, bliver den med tiden et forældet øjebliksbillede.

At holde en platform opdateret har risiko for at blive en kedelig og tung driftsopgave for helhedsplaner. For at undgå det, er det centralt at lave en tilpasset og overskuelig mapping. Det indebærer, at man kun indsamler information, man kan overkomme at opdatere, og vælger en platform, der er tilpas simpel til at anvende i det daglige arbejde.

For boligsociale medarbejdere er opdatering noget, der foregår løbende, når de gennem deres arbejde får ny information om aktører. Samtidig er de også nødt til at skabe en procedure for, hvordan platformen skal opdateres, så de sikrer systematik i vedligeholdelsen. I helhedsplanen i Albertslund laver de klare retningslinjer for, hvordan de løbende opdaterer deres fælles regneark. Her er der udpeget en repræsentant fra hvert af de fire boligområder, helhedsplanen dækker, som er ansvarlig for at opdatere, når der er udskiftning og ændringer hos lokale aktører.

En del af helhedsplaners arbejde med systematisk at opdatere deres platform indbefatter også at opsøge aktører, der kan informere dem om ændringer. Selvom vedligeholdelsen er en driftsopgave, indeholder den altså et element af relationsarbejde. I helhedsplanen i Herredsvang oplever de, at opdateringen er en anledning til at tjekke op på og vedligeholde relationer til aktører i området. På denne måde bliver systematisk opdatering en naturlig forlængelse af deres arbejde med at udvikle boligområdet.

GRUPPERING AF AKTØRER

En måde, boligsociale medarbejdere skaber overblik i mappingen på, er at gruppere aktørerne efter forskellige parametre. At opdele aktører gør, at medarbejderne målrettet kan søge i deres oversigt og finde frem til relevante aktører, ligesom de bliver bevidste om, hvordan aktørerne ligner eller adskiller sig fra hinanden.

GRUPPÉR UD FRA ORGANISERING

En opdeling, der går igen blandt helhedsplanerne, er aktører med forskellige typer af organisationer i ryggen. Flere helhedsplaner skelner fx mellem beboerdemokrater, foreninger og fagpersoner. De forskellige aktører varierer i deres organisationsform og grad af formalisering såvel som i deres interesser, kompetencer og betingelser for at engagere sig i området. Opdelingen bruger helhedsplaner til at kende styrker og opmærksomhedspunkter i inddragelsen af de respektive aktører.

GRUPPÉR UD FRA VIRKE

Helhedsplaner grupperer også aktører ud fra de indsatsområder, målgrupper og problemstillinger, som aktørerne arbejder med. Ved at registrere, hvilke emner og målgrupper aktørerne har erfaring med og kompetencer inden for, er det muligt at sortere i aktørerne og se, hvem der er relevante at inddrage på tværs af deres organisationsform. Her noterer de boligsociale medarbejdere fx, hvilke aktører der arbejder med formålet 'kriminalitetsforebyggelse' eller målgruppen 'udsatte beboere'.

Helhedsplaner har også gavn af at gruppere aktørerne ud fra Landsbyggefondens indsatsområder, så de kan tilpasse deres inddragelse af aktører ud fra dem. Det sker konkret ved at markere i kolonner, om aktørerne arbejder med indsatsområdet 'tryghed og trivsel', 'kriminalpræventiv indsats', 'uddannelse og beskæftigelse' eller 'forebyggelse og forældreansvar'.

PROFESSIONELLE AKTØRER

Offentlige institutioner og private virksomheder

Kommunale forvaltninger

Kommunale og regionale sundhedstilbud

Lokale virksomheder

Blandede kommunale indsatser og tilbud

Skoler, klubber og daginstitutioner

Plejhjem

Grundejere, boligforeninger og drift-firmaer af bygninger

Satspulje-projekter

FRIVILLIGE ORGANISATIONER

Formaliserede ikke-statslige organisationer baseret på frivillighed

GRUPPERING AF AKTØRER I NORDENS PLADS-KVARTERET

Som en del af CFBU's mapping af organiserede aktører i området omkring Nordens Plads, kategoriserer vi aktørerne for at skabe overblik i vores kortlægning. Vi grupperer aktørerne efter deres organisationsform: professionelle aktører, frivillige organisationer og beboerdrevne netværk.

Organisationsformerne er karakteriseret ved forskellige grader af formalisering. Hvor de professionelle aktører generelt er synlige, fordi de har en fysisk adresse i området eller er forankret i Frederiksberg Kommune, er frivillige organisationer og beboerdrevne netværk sværere at få øje på. Vores blik for forskellige organisationsformer sikrer, at vi får inkluderet aktører, som ellers ikke er åbenlyse ressourcer i området.

BEBOERDREVNE NETVÆRK

Foreninger, netværk og bestyrelser drevet af lokale beboere

Opdelingen gør os også skarpere på, hvilke hensyn vi skal tage i vores kontakt til de enkelte aktører, når vi skal ud og skabe større kendskab til dem. Fx fremgår kontaktoplysningerne på professionelle aktører og frivillige organisationer typisk på deres hjemmesider. Derimod må vi forhøre os blandt aktører i lokalområdet for at få kontakt til flere af de beboerdrevne netværk.

Ved at identificere underkategorier inden for hver organisationsform får vi et mere detaljeret overblik over aktørerne, som målretter vores kontakt yderligere. Under de professionelle aktører kan du se et eksempel på vores opdeling i underkategorier. Her bliver vi opmærksomme på, at vi skal lave aftaler med sundhedstilbud måneder i forvejen, fordi de er tidsmæssigt pressede. Derimod kan vi lave aftaler med flere plejhjem med kortere varsel.

✓ TJEKLISTE: OVERBLIK OVER MAPPING

HVORDAN VÆLGER OG OPBYGGER DU EN PLATFORM?

- JEG HAR VALGT ET INTERNT OG/ELLER EKSTERNT VÆRKTØJ TIL MIN MAPPING.**
Skal den fx deles med andre aktører og beboere, kræver det et offentligt tilgængeligt værktøj. Hvis du kun skal bruge den internt, kan du vælge et værktøj, der passer til personalegruppens behov.
- JEG HAR SØRGET FOR, AT VÆRKTØJET NEMT KAN FÅ TILFØJET NYE OPLYSNINGER.**
Det er fx nemmere at tilføje nye aktører og lave rettelser i et regneark eller på en hjemmeside frem for en PDF-oversigt eller et fysisk kort.
- JEG HAR FUNDET EN MÅDE, JEG KAN DELE MAPPINGEN PÅ MED MINE KOLLEGAER.**
Det kan du fx gøre ved at oprette et fællesdrev, hvor kortlægningen kan gemmes elektronisk, og alle kan tilgå den.
- JEG HAR HOLDT VÆRKTØJET OG DETS FUNKTIONER SIMPLE, SÅ DET ER BRUGERVENLIGT.**
Vælg fx IT-programmer, som personalegruppen og aktører kan bruge, og lad være med at tilføje mere information end nødvendigt.

HVORDAN SÆTTER DU DIN PLATFORM I SYSTEM?

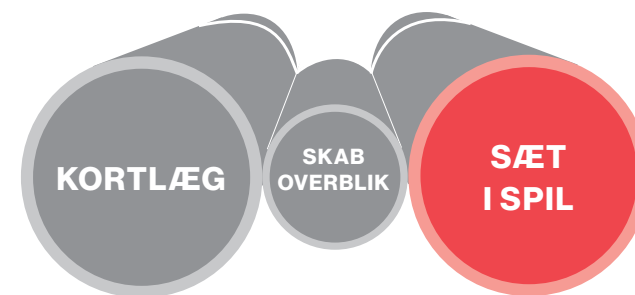
- JEG HAR DRØFTET, HVORDAN PLATFORMEN SKAL VÆRE DEL AF VORES DAGLIGE ARBEJDE.**
Bliv fx enige i medarbejdergruppen om nogle fælles retningslinjer for, hvornår og hvordan I tilgår og anvender oversigten.
- JEG HAR BESLUTTET, HVORDAN OG HVOR OFTE PLATFORMEN SKAL OPDATERES.**
Gør det fx til et fast punkt på dagsordenen til personale- eller netværksmøder at tale om nye aktører, og sørg for, at alle medarbejdere ved, hvordan de opdaterer, når de får ny viden.
- JEG HAR INFORMERET AKTØRER OG BEBOERE OM DEN EKSTERNE PLATFORM.**
Du kan fx sende nyhedsbreve ud til aktører, hænge oversigter op i opgange eller beskrive platformen i velkomstmappen til nye beboere i boligområdet.

HVORDAN GRUPPERER DU AKTØRERNE?

- JEG HAR OVERVEJET, HVILKE OPDELINGER AF AKTØRER DER ER RELEVANTE.**
Har du fx brug for at skelne mellem forskellige organisationsformer eller grupper af aktører ud fra deres respektive arbejdsområder?
- JEG HAR GRUPPERET AKTØRERNE I DE RELEVANTE OPDELINGER FOR MIT ARBEJDE.**
Det kan du fx gøre ved at samle aktørerne i klynger, markere dem med forskellige farver eller lave kolonner til at tjekke dem af og notere stikord.
- JEG HAR BRUGT MINE OPDELINGER TIL AT KENDE AKTØRERNES STYRKER OG RESOURCER.**
Du kan fx bruge opdelingerne til få overblik over, hvilke aktører der er relevante at inddrage til projekter, herunder hvad aktørerne kan bidrage med af faglig ekspertise, erfaring osv.

Tema 3

SÅDAN SÆTTER DU MAPPING I SPIL

Når du har indsamlet informationer og skabt overblik over din mapping, er det tid til at sætte den tilegnede viden i spil. Du kan bruge kortlægningen i mange forskellige dele af dit arbejde. I tema 3 er fokus på, hvordan du med udgangspunkt i mappingen kan arbejde med netværksskabelse, koordinering og samarbejde mellem organiserede aktører.

MØDER PÅ TVÆRS AF AKTØRER

Boligsociale medarbejdere skaber forbindelser mellem lokale aktører ved at sætte rammerne for, at de kan mødes og lære mere om hinandens ressourcer. Det sker ved, at de bringer aktører sammen ansigt til ansigt, så de kan indgå i dialog. I første omgang handler det om, at aktørerne får sat ansigt på hinanden og skaber relationer, som samarbejdet senere kan bygge på. Det gør helhedsplanerne på mange forskellige måder. Deres erfaringer er, at forskellige typer møder har hver sine styrker.

Flere boligsociale medarbejdere har gode erfaringer med at skabe uformelle møder mellem aktører. Det giver en mere uforpligtende og personlig oplevelse end formelle møder. Nogle helhedsplaner gør det ved at mødes et afslappet og neutralt sted, mens andre inviterer aktører til at mødes om en anderledes aktivitet. Samtidig påpeger de, at man skal tage særlige hensyn til de forskellige typer af aktører. Mere formaliserede aktører såsom professionelle har typisk nemmere ved at se formålet med at deltage, hvis møderne er mere strukturerede og har en klar dagsorden. Her kan rammen for mødet fx være et defineret indsatsområde eller et konkret problem. Det udelukker dog ikke, at professionelle aktører også kan have gavn af at indgå i uformelle sammenhænge. Når helhedsplanen først har skabt en relation til dem, kan de inviteres til at deltage i kreative møder med andre aktører med en mere uformel organisering som lokale foreninger.

DEN BOLIGSOCIALE ROLLE SOM UNDERSTØTTER

I arbejdet med at facilitere netværk sørger helhedsplaner for både at sætte nogle rammer og en struktur for møderne og samtidig være åbne over for, hvad samarbejdet kan lede til. Flere boligsociale medarbejdere rammesætter møder mellem aktører ved at invitere dem til at gå i dialog om konkrete emner, der har relevans for dem. Det sikrer, at aktørerne har en fællesnævner og kan se formålet med at samarbejde. Erfaringerne viser, at det er vigtigt, at aktørerne får plads til at komme på banen med deres viden og idéer, så deres ressourcer kan aktiveres på bedste vis. Derfor sørger boligsociale medarbejdere for at facilitere møderne, så aktørerne får taleid og selv definerer, hvad der skal komme ud af møderne.

Når helhedsplanerne giver aktørerne indflydelse, sikrer de, at der kun bliver igangsat projekter og skabt samarbejder, som udspringer af aktørernes engagement. Boligsociale medarbejdere er i den forbindelse opmærksomme på, at de ikke påtager sig for meget ansvar i driften af initiativer, der ligger uden for helhedsplanen, men så vidt muligt forankrer dem hos aktørerne selv. Her er det vigtigt, at der i opstarten sker en forventningsafstemning om parternes forskellige roller.

Der er forskel på, hvor meget støtte netværk og samarbejder kræver. Det afhænger af, hvilke typer af aktører helhedsplanerne arbejder med. Flere boligsociale medarbejdere erfarer, at samarbejder forankret hos professionelle aktører kræver mindre vedligeholdelse end hos frivillige foreninger, som i højere grad har brug for støtte til især administration. En anden

forskel kommer til udtryk, når helhedsplaner skaber netværk på tværs af professionelle og beboere, hvor de professionelle aktører ofte besidder flere administrative og organisatoriske kompetencer. Det kræver opmærksomhed at få beboerne til at forstå, at de har masser af værdifuld viden, evne og virkelyst, som kan komplementere de professionelle ressourcer. I disse netværk er der særligt behov for, at helhedsplanen har en understøttende rolle.

Flere helhedsplaner oplever, at brobygning og understøttelse af netværk typisk kræver flere ressourcer i opstarten. Med tiden er målet at have en mindre rolle, hvor de boligsociale medarbejdere kun står for at samle aktørerne eller sørge for at forankre driften hos dem. På den måde får aktørerne ejerskabet til samarbejdet.

ASYMMETRISK SAMMENSÆTNING AF AKTØRER

Flere helhedsplaner oplever, at der opstår nytænkende idéer og konstruktive samarbejder, når de bringer aktører sammen på tværs af organisationstyper eller målgrupper af varierende alder og etnicitet. I helhedsplanen i Gellerup og Toveshøj forbinder de fx aktører på tværs af organisationstype ved at afholde såkaldte introduktioner. Her inviterer helhedsplanen bl.a. nye medarbejdere og frivillige fra organisationer, der har et virke i Gellerup, til ture rundt i boligområdet. På introduktionerne møder aktørerne hinanden, og de lærer områdets institutioner og frivillige foreninger at kende. I helhedsplanen i Kokkedal nedbryder de aldersskel ved at facilitere et institutionsnetværk mellem lokale plejecentre og institutioner for børn og unge. Det leder til samarbejder, hvor beboerne mødes på tværs af alder.

PRAKSISEKSEMPEL:

ASYMMETRISKE AKTØRER UDVIKLER NYE SLAGS LOKALE TILTAG

Helhedsplanen i Albertslund har gode erfaringer med at lave asymmetriske sammensætninger, hvor de inviterer forskellige aktører til såkaldte ressourcenetværk for at sparre med hinanden om et emne inden for udvikling af boligområdet. Her kobler de aktører på tværs af organisationstyper, som kommer med diverse erfaringer, kompetencer og viden om emnet. Udbyttet af møderne er ikke defineret på forhånd. I stedet er de boligsociale medarbejdere åbne over for, at aktørerne i fællesskab udvikler nytænkende idéer og samarbejder. Derfor bruger helhedsplanen aktivt ressourcenetværkene, særligt i udarbejdelsen af nye projekter.

Ressourcenetværkene mødes to gange om året til to-timers møder. For de boligsociale medarbejdere starter planlægningen flere måneder i forvejen med tilrettelæggelse og indkaldelse. I alt bruger de cirka tre ugers arbejdstid på at arrangere hvert møde.

Et godt eksempel på, at asymmetrisk sammenblanding af aktører giver andre perspektiver på et emne og fører til nytænkende initiativer, er etableringen af et kunstnerkollektiv i boligområdet. Helhedsplanen, boligselskabets byggeafdeling, afdelingsbestyrelsen og kommunale aktører indgår på et tidspunkt i en dialog, hvor en tom daginstitution kommer på tale. Her opstår idéen om at bruge institutionens henlagte lokaler. Daginstitutionen bliver tilbudt til kunstnere og iværksættere fra Storkøbenhavn, som efterfølgende bruger lokalerne til deres kunst og bliver et slags kunstnerkollektiv. Aktørernes fælles idégenerering bidrager her til at tiltrække nye ressourcer til boligområdet og forbinde boligområdet med det omgivende lokalsamfund.

Den asymmetriske sammensætning af aktører kan bidrage med forskellige organisatoriske, videnskæssige og økonomiske ressourcer til netværksgrupper og samarbejder om konkrete projekter. Forskning i offentlig innovation viser, at forskellighed er en drivkraft for at skabe nye løsninger på komplekse problemer. Når aktører af forskellig type (politisk, bureaukratisk, økonomisk eller civil) og fra forskellige strategiske niveauer interagerer på tværs, stiger graden af innovation (Dente m.fl. 2005). Det skaber en bedre problemforståelse og en større idérigdom, når forskelligartede aktører samarbejder. Det skyldes, at aktørernes forskellighed udfordrer indgroede forestillinger og bringer nye idéer i spil. Det muliggør gensidig læring mellem aktører og bidrager til et fælles ejerskab, som giver en mere koordineret implementering af indsatser (Aagaard m.fl. 2014).

ORGANISATIONSTYPER I DET BOLIGSOCIALE ARBEJDE

Her følger en beskrivelse af fire overordnede organisationstyper, som boligsociale medarbejdere skelner mellem. Organisationstyperne har forskellige styrker, som helhedsplaner trækker på, og har tilknyttet bestemte opmærksomhedspunkter, som de boligsociale medarbejdere forholder sig til i deres involvering af aktørerne.

FRIVILLIGE FORENINGER OG NETVÆRK

kan fungere som repræsentanter for bestemte beboergrupper. De arbejder netværksorienteret og kan hurtigt mobilisere mange beboere. De er ofte orienterede mod egne interesser, såsom aktiviteter, der bevæger sig inden for kultur, sprog, fritidsaktiviteter m.m. De har ofte en løsere organisering, hvilket kan gøre det svært at få øje på dem og bevare overblikket. Det er særligt en udfordring i de store boligområder. Foreninger-

nes løsere organisering gør også, at kontakten til dem er mere følsom over for udskiftning af frivillige. Det kan helhedsplanerne imødesee ved at støtte de enkelte foreninger i at oprette en fælles mailadresse, så deres oplysninger ikke skifter, hvis kontaktpersonen forlader foreningen.

BEBOERDEMOKRATER

er tydeligt organiserede med faste poster. Som formelle repræsentanter for beboerne har de desuden fra start af et klart engagement i udviklingen af boligområdet. De er orienterede mod beboernes interesser og har politisk indflydelse i forhold til afdelingens regler, drift og sociale aktiviteter for beboerne. Inddragelse af beboerdemokrater kan skabe en forståelse blandt beboerne for nye samarbejdspartnere og tiltag i området. Det bidrager til lokal opbakning til den tværfaglige indsats i området.

PROFESSIONELLE ORGANISATIONER

som kommunale aktører og boligorganisationer kan bidrage med fagekspertise i udvikling af projekter og i eksisterende forhold i boligområdet. Boligorganisationer har ofte et uundværligt kendskab til beboerne, fordi de løbende er i kontakt med dem. Kommunale medarbejdere har et stort kendskab til det offentlige system og erfaring med at navigere i lovstof. De er formelt organiserede med klart definerede målgrupper. Kommunale aktører kan være svære at overskue, fordi kommuner er komplekst organiseret i mere eller mindre adskilte afdelinger. Derfor kan det hjælpe at have kontaktpersoner i de relevante afdelinger, som kan fungere som en indgang til resten af organisationen.

VIRKSOMHEDER

kan have forskellige motivationer for at engagere sig i borgerrettede samarbejder, selvom de ofte har et kommercielt sigte. Det er vigtigt, at de hele tiden kan se formålet med samarbejdet og har et overblik over, hvordan samarbejdet skal forløbe. Det indebærer en klar rollefordeling og tydelige aftaler om, hvem de skal kontakte og koordinere med. Det kan være en fordel at afgrænse virksomhedernes involvering i projekter og samarbejder til en bestemt tidsramme, så det er overskueligt for dem at forpligte sig.

VÆRKTØJER TIL AT SKABE NETVÆRK

I arbejdet med at skabe dialog og samarbejde mellem aktører, kan du lade dig inspirere af helhedsplaner, der sætter deres mapping i spil. Vi har her samlet værktøjerne *etablerede netværk*, *frivilligpraktik* og *samtalosalon*, som boligsociale medarbejdere har gode erfaringer med.

ETABLEREDE NETVÆRK

Flere helhedsplaner skaber dialog og nye samarbejder gennem etablerede netværk, hvor forskellige aktører mødes for at videndele, koordinere indsatser og udvikle idéer. Et vigtigt element i møderne er muligheden for at falde i snak med de andre aktører og få øjnene op for hinandens ressourcer, og hvordan de kan spille sammen. Boligsociale medarbejdere har gode erfaringer med selv at etablere netværk for aktører, der er engageret i boligområdet, men de har også gavn af at deltage i andre organisationers netværk såsom kommunale netværk.

PRAKSISEKSEMPEL:

AKTØRER FÅR ØJNENE OP FOR HINANDEN I NETVÆRKET 'SAMVIRKET'

'Samvirket' er etableret som et lokalt netværk af helhedsplanen i Gellerup og Toveshøj. Da helhedsplanen dækker et stort boligområde, er der afsat ressourcer til, at en medarbejder bruger 10 timer ugentligt på at vedligeholde netværket. Her mødes bl.a. kommunen, lokalpolitiet, Brabrand Boligforening, helhedsplanen samt frivillige foreninger i området fem gange om året. Netværket samarbejder om de problemer og udfordringer, der eksisterer i Gellerup, men er også et forum med fokus på de positive initiativer, der sker i boligområdet.

Møderne giver overblik over aktører i lokalområdet, da deltagerne opdaterer hinanden om eksisterende indsatser, tiltag og projekter. Aktørerne bliver også informeret om forskellige andre lokale aktiviteter, ligesom lokalpolitiet holder oplæg om udviklingen af tryk i området. Møderne varer tre til fire timer, og der er sat tid af til fællesspisning, som giver aktørerne god tid til at tale med hinanden og lære de andre at kende. Det gør, at aktører som kommunale medarbejdere og lokale foreninger bliver opmærksomme på hinandens aktiviteter og ekspertise. Det har bl.a. udmøntet sig i et samarbejde mellem lokale foreninger og den kommunale afdeling for sundhed og omsorg, som sammen har arrangeret en sundhedskonference.

FRIVILLIGPRAKTIK

Frivilligpraktikker går ud på at invitere lokale aktører som politikere, virksomheder og andre professionelle ud som frivillige for en dag hos beboergrupper og frivilligindsatser i boligområdet. Mødet med beboerne giver de udefrakommende aktører et indblik i beboernes hverdag, og aktørerne får mulighed for at danne sig et nyt indtryk af boligområdet. Det skaber relationer, som kan afføde uforudsete samarbejder mellem de inviterede aktører og frivillige beboere.

SAMTALESALON

Samtalesaloner er et værktøj, som er nyttigt til at skabe dialog mellem forskellige aktører. Her inviterer boligsociale medarbejdere lokale aktører og faciliterer konstruktive samtaler mellem dem. Samtalerne rammesættes gennem små øvelser. Det kan fx være at sætte aktørerne sammen i grupper og give dem konkrete spørgsmål eller emner, der sætter gang i snakken.

PRAKSISEKSEMPEL:

AKTØRER FÅR INDBLIK I BOLIGOMRÅDET GENNEM FRIVILLIGPRAKTIK

I helhedsplanen i Albertslund har de gode erfaringer med at arrangere frivilligpraktikker. Her arrangerer de møder mellem frivillige i boligområdet og lokale aktører, hvor de kan udforske potentielle samarbejdsrelationer. Helhedsplanen bruger sammenlagt en uges arbejdstid på at planlægge omkring 10 praktikker og derefter en halv uge på opfølgning og formidling af initiativet.

En samarbejdsrelation, der er opdyrket gennem frivilligpraktikker, er til en dagligvarevirksomhed. En boligsocial medarbejder lærte en medarbejder fra virksomheden at kende til et møde og inviterede ham efterfølgende til frivilligpraktik i boligområdets frivilligcafé. Imens han i praktikken hjalp de frivillige beboere med at lave mad, talte han med dem om, hvordan det er at bo i området, mens beboerne lærte mere om hans virksomhed.

Siden har helhedsplanen haft en god kontaktperson i medarbejderen, og der er vokset flere samarbejder ud af mødet med ham. Han har bl.a. hjulpet til med iværksætterprojektet Mind Your Own Business, deltaget i udviklingen af en socialøkonomisk virksomhed i boligområdet og introduceret helhedsplanen for butikschefen i dagligvarebutikken. Virksomheden har samtidig fået hjælp af helhedsplanen til at rekruttere nye medlemmer til sin bestyrelse blandt områdets beboere.

PRAKSISEKSEMPEL:

SAMTALESALONER FØRER TIL NYE PARTNERSKABER

En gang om måneden inviterer borgeralliancen 'Medborgerne' ledere af lokale organisationer til et fyraftensmøde med samtalesaloner. Medborgerne skaber uformelle møder mellem deltagerne ved at parre dem to og to og styre den indledende samtale. Ved arrangementerne kommer lederne hinanden ved, og Medborgerne sørger for at introducere bestemte aktører for hinanden, når de ser et potentiale i det.

Samtalesalonerne bringer aktører sammen, som ikke umiddelbart virker som åbenlyse samarbejdspartnere. Et eksempel på aktører, der pludselig ser potentiale i hinandens ressourcer, er et nyt partnerskab mellem en ungdomsorganisation og en lokal pinsekirke. Her har samarbejdet indtil videre ledt til en aftale om, at unge drenge låner kirkens lokaler til sociale tiltag.

DIALOG MELLEM LOKALE AKTØRER I NORDENS PLADS-KVARTERET

Som det første skridt i arbejdet med at fremme dialog og samarbejde på tværs af lokalområdets aktører afholder Medborgercentret Nordens Plads et samarbejds møde. Formålet er, at de lokale aktører får sat ansigt på hinanden, lærer mere om hinandens virke og får tænkt over, hvordan de kan sammentænke deres forskellige indsatser i området. Medborgercentret inviterer omkring 40 aktører fra skoler, institutioner og foreninger omkring Nordens Plads.

På mødet sætter arrangørerne gang i en diskussion om samarbejde ved at afholde en samtalesalon, hvor deltagerne har mulighed for at reflektere over medborgercentrets rolle, og hvordan de alle kan bidrage til at udvikle lokale netværk.

De lokale aktører lærer også om hinandens virke gennem en øvelse, hvor de skriver en præsentation af deres arbejde, og hvad de kan bidrage med, på forskellige plancher. Derefter går deltagerne rundt mellem plancherne og leder efter mulige forbindelser og samarbejds potentialer. Det giver flere idéer til, hvordan aktørerne kan styrke og bidrage til hinandens arbejde. To aktører opdager fx, at de tilbyder en lignende lektiecafé-indsats, som de med fordel kan koordinere. Andre aktører får øje på et samarbejds potentialer i, at et kommunalt sundhedscenter med sin sundhedsfaglige ekspertise kan hjælpe en gruppe kvinder fra en frivillig cykelforening. Gennem dialog får deltagerne også idéer til, hvordan de kan engagere de unge i området og samarbejde om at skabe flere praktikpladser og fritidsjobs til dem.

Som en del af samarbejds mødet tilbyder arrangørerne at sende deltagerlisten ud til aktørerne, så de har hinandens kontaktoplysninger og kan komme i kontakt efterfølgende.

✓ TJEKLISTE: SÆT MAPPING I SPIL

HVORDAN SKABER DU NETVÆRK OG SAMARBEJDE BLANDT AKTØRER?

JEG HAR SAMLET AKTØRER OM EMNER, SOM DE HAR BERØRING MED OG KAN SE RELEVANSEN I AT SAMARBEJDE OM.

Inviter fx aktører til en dialog om bestemte indsatsområder, målgrupper, aktiviteter, udfordringer eller visioner.

JEG HAR GIVET PLADS TIL NYE SAMARBEJDSKONSTELLATIONER, IDÉER OG UFORUDSETE GEVINSTER, NÅR JEG SKABER MØDER MELLEML AKTØRER.

Vær fx åben over for at sætte aktører sammen, selv om de er fra forskellige organisationer, og undgå at fastlægge på forhånd, hvilke resultater der skal komme ud af møderne.

JEG HAR TILPASSET MIN UNDERSTØTTENDE ROLLE OVER FOR AKTØRERNE I FORHOLD TIL DERES FORSKELLIGE ORGANISATIONSTYPER.

Tag fx højde for at afsætte medarbejderressourcer til at støtte aktører i foreningsdannelse, og lav klare dagsordener, når du skal invitere professionelle aktører.

HVILKE AKTØRER SKAL DU INVOLVERE?

JEG HAR OVERVEJET, HVEM DER ER INTERESSERET I DET EMNE, JEG SAMLER FOLK OMKRING.

Spørg fx dine kollegaer og centrale samarbejdspartnere: Hvem har en aktie i emnet, hvem har viden og fagekspertise om emnet, og hvem kunne få gavn af at lære mere om emnet?

JEG HAR FORHOLDT MIG TIL, HVAD DE ENKELTE AKTØRER KAN BIDRAGE MED, OG HVORDAN DE SUPPLERER HINANDEN.

Diskutér fx i medarbejdergruppen, hvilken ekspertise aktørerne har, hvilken rolle aktørerne kan få, og hvad I kan forvente af aktørerne.

JEG HAR PRIORITERET UD FRA AKTØRERNES POTENTIELLE BIDRAG, HVEM DER ER RELEVANTE AT INDDRAGE, OG MÅLRETTE MIN KONTAKT TIL DEM UD FRA DET.

Tydliggør fx i din invitation til møder, hvad aktørerne kan bidrage med, og hvorfor det er vigtigt, at de deltager.

HVORDAN RAMMESÆTTER DU MØDER MELLEML AKTØRER?

JEG HAR OVERVEJET, OM DET VIL SKABE BEDRE DIALOG, HVIS AKTØRERNE MØDES I EN UFORMEL ELLER EN FORMEL RAMME.

Du kan fx invitere aktører til at møde hinanden på kreative måder som frivilligpraktik eller samle dem om et rundbordsmøde.

JEG HAR TYDELIGGJORT FORMÅLET MED MØDET, SÅ ALLE AKTØRERNE SER DET SOM ET FÆLLES PROJEKT OG ER MOTIVEREDE FOR AT DELTAGE.

Forklar eller vis fx, hvorfor mødet berører alle aktører, og hvad fordelene er i, at de samarbejder.

JEG HAR FORVENTNINGSADFSTEMT AKTØRERNES ROLLEFORDELING I SAMARBEJDET.

Understreg fx, at helhedsplanen vil hjælpe ved at understøtte samarbejde og dialog, mens de inviterede aktører er bedre til at komme med idéer, tage initiativ og have ejerskab over projektet.

POTENTIALER I NETVÆRKSANALYSE

En måde at arbejde mere analytisk med mapping er via social netværksanalyse. I det følgende vil vi med udgangspunkt i eksemplet fra Nordens Plads beskrive, hvordan boligsociale medarbejdere kan bruge netværkskort i deres arbejde med mapping og netværksskabelse.

En måde at arbejde mere analytisk med mapping på er via social netværksanalyse. Social netværksanalyse er en metode, som bruges til at analysere og illustrere mønstre i sociale netværk.

En netværksanalyse kan tydeliggøre, hvor der er stærke relationer, hvem der står uden for netværket, og hvilke aktører der binder andre organisationer sammen (Scott 2013). Det kan også være nyttigt at se på, hvad det er for nogle emner og målgrupper aktørerne samarbejder om. Samlet set kan overblikket hjælpe til at udpege, hvor der er potentiale i at skabe forbindelser mellem forskellige aktører, og hvor man kan trække på eksisterende relationer og aktører, som har en brobyggende funktion. Laver man løbende netværksanalyser, kan de også vise, hvordan netværk mellem aktørerne udvikler sig over tid. På den måde kan analysen bidrage til at måle effekterne af at understøtte lokal netværksdannelse. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, hvor ressourcekrævende det er at lave en netværksanalyse. Det er både omfattende at afdække de mange interne relationer og behandle de komplekse data efterfølgende.

ARBEJDE MED INDIVIDUELLE RESSOURCER OG ABCD

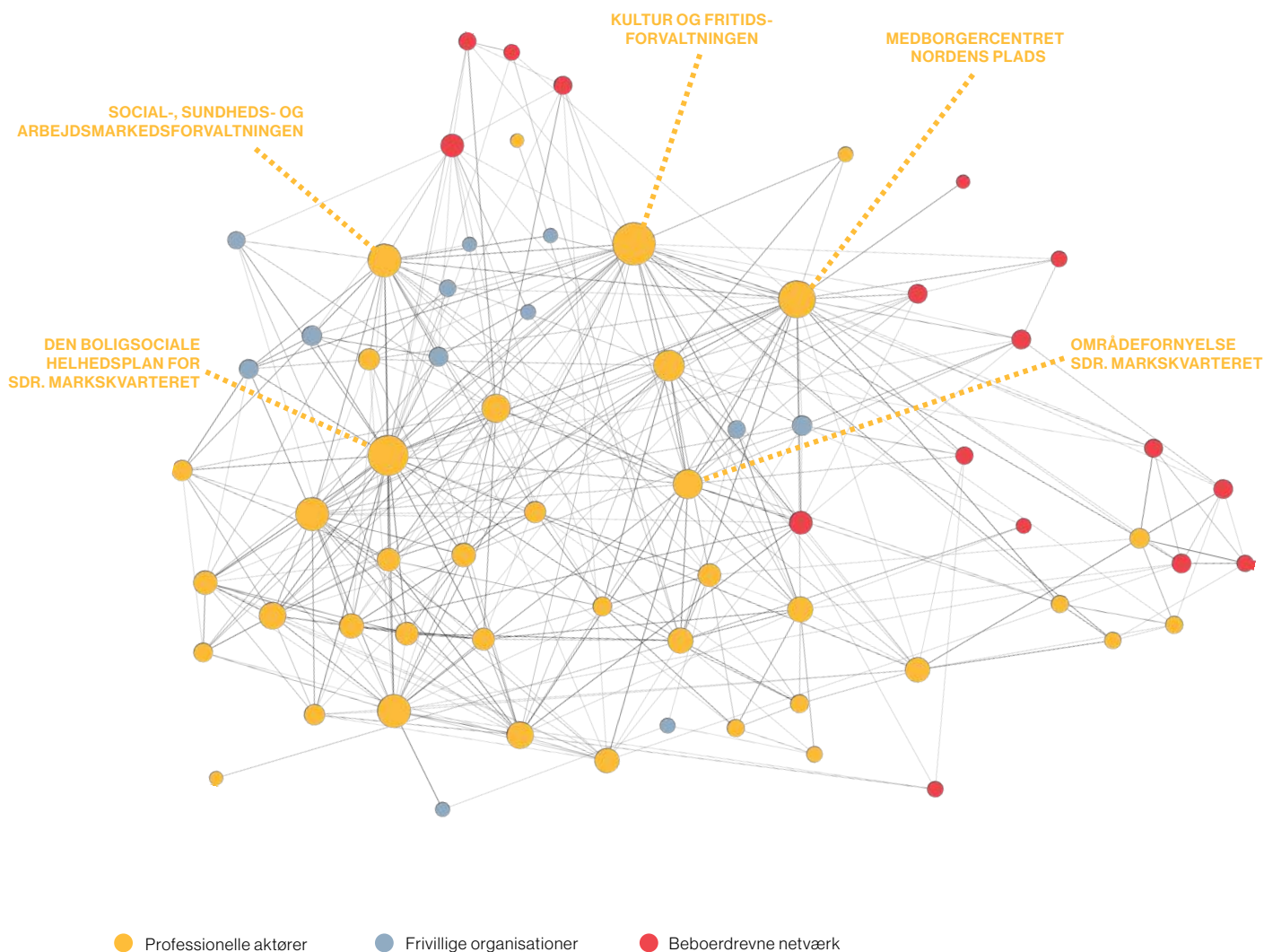
Mapping bruges ofte inden for den styrkeorienterede tilgang ABCD. Tilgangen er en reaktion på problemorienterede tilgange til udsatte boligområder og lægger i stedet vægt på områdernes styrker og potentialer. Fokus ligger på at identificere og engagere uudnyttede ressourcer i form af beboere og lokalmiljøets kompetencer, viden og virkelyst. Tilgangen sigter mod at fremme netværksdannelse og skabe synergi mellem beboere og professionelle aktørers ressourcer og aktiviteter. Målet er, at beboere, foreninger og institutioner selv er i stand til at tage vare på udviklingen af området og realisere deres visioner. Tilgangen lægger op til at inddrage beboere i processen med at mappe, så de engagerer sig i udviklingen og får kendskab til lokale aktører (Aner & Mazanti 2017; Larsen 2011).

I modsætning til denne rapport's fokus på afdækning af organiserede aktører, beskæftiger ABCD sig også med individuelle beboeres ressourcer. Det er en del mere omfattende at kortlægge personer systematisk. Der er flere enheder at holde styr på, og da enkelte beboere ikke er organiserede, kræver det ekstra tid at skabe kontakt til hver enkelt.

Flere helhedsplaner har gode erfaringer med at afdække enkeltpersoners drømme og evner. Medborgerne understreger dog, at det er vigtigt at sætte individerne i forbindelse med organiserede aktører, da det styrker forankringen af initiativer.

Når det kommer til enkeltpersoner, ligger der et særligt potentiale i at identificere og understøtte såkaldte "connectors" (Kretzmann & McKnight 1993). Det er personer, som i kraft af deres personlige egenskaber og brede netværk er naturlige relationsopbyggere. De kan supplere boligsociale medarbejders rolle som brobyggere i lokalsamfundet. Helhedsplaner kan derfor arbejde med at gøre connectors bevidste om deres værdifulde rolle og understøtte dem i at opbygge netværk i området.

NETVÆRKS KORT OVER NORDENS PLADS-KVARTERET

Tykkelsen på stregerne illustrerer arten af samarbejdsfladen, så de tykke streger dækker over et tæt samarbejde, mens de tynde streger udtrykker en mere uforpligtende kontakt mellem aktører.

Stregerne på netværkskortet til venstre viser samarbejder mellem lokale aktører i området. Deres samarbejder dækker over forskellige former for kontakt om borgerrettede aktiviteter. Det kan være lige fra at henvise til en anden aktørs tilbud til at igangsætte initiativer sammen.

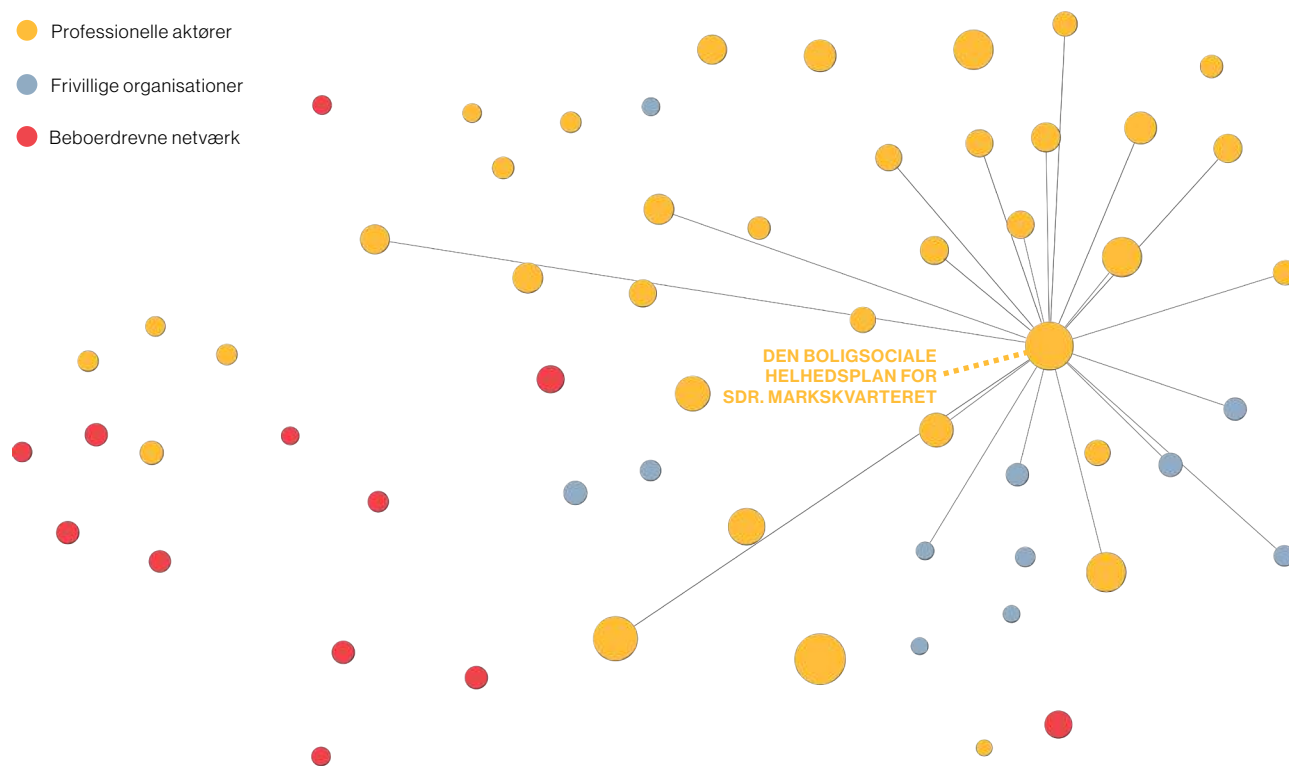
Helhedsplanen, medborgercentret, områdefornyelsen og de kommunale forvaltninger har en central placering i netværket med forbindelser til mange forskellige aktører. Kortet viser desuden, at de professionelle aktører er overrepræsenteret i området, ligesom de frivillige organisationer har en mere integreret placering i netværket, end det er tilfældet for beboerdrevne netværk. De beboerdrevne netværk er spredte og placeret mere for sig selv i periferien af netværket, hvilket kan hænge sammen med, at de primært har fokus på deres egen indsats. Samtidig er det tegn på, at der er potentiale i at inddrage dem i flere lokale initiativer, så de bliver mere sammenhængende med resten af områdets aktører.

Netværkskortet på næste side er et eksempel på, hvordan boligsociale medarbejdere kan skræddersy oversigterne til deres behov. Omdrejningspunktet er her helhedsplanen, som er en af de centrale aktører med flest kontaktflader til andre aktører i Nordens Plads-kvarteret. Vi har valgt, at kortet kun illustrerer helhedsplanens netværk af tættere samarbejdsrelationer i området. Stregerne viser, at helhedsplanen indgår i samarbejder med flere professionelle aktører og frivillige organisationer. Derimod består helhedsplanens interaktion med de beboerdrevne netværk udelukkende af at videndele, sparre, henvise eller bidrage med noget fysisk til hinandens arbejde. Manglen på streger til de beboerdrevne netværk er derfor udtryk for et uforløst potentiale i at inddrage og involvere dem i fælles projekter og indsatser i det boligsociale arbejde.

Netværksskortet tegner også et billede af, at helhedsplanen har en mulig brobyggende funktion i området, da de boligsociale medarbejdere har snitflader med flere aktørtyper, som de kan forbinde og skabe kontakt mellem.

NETVÆRKSKORT OVER NORDENS PLADS-KVARTERET MED DEN BOLIGSOCIALE HELHEDSPLAN SOM FOKUSPUNKT

- Professionelle aktører
- Frivillige organisationer
- Beboerdrevne netværk

OM CFBU'S UNDERSØGELSE AF MEDBORGERCENTRET NORDENS PLADS

CFBU er i gang med en netværksanalyse i vores undersøgelse af Medborgercentret Nordens Plads. Analysen skal måle, hvordan medborgercentre kan skabe positive ændringer i boligområder ved at fremme samarbejdet mellem organiserede aktører. Det gør vi, fordi Medborgercentret Nordens Plads har til formål at skabe større lokal sammenhængskraft ved at engagere aktører i nye tiltag, projekter og samarbejder. Konkret har vi lavet strukturerede interview med alle aktører i området. De har omhandlet aktørernes kontaktheder med hinanden, både i forhold til hvem og hvad de samarbejder om. Over en toårig periode kan vi måle, om der kommer nye, flere og styrkede samarbejder på tværs af aktører, efter medborgercentret er etableret.

HER FINDER DU MERE VIDEN

OM MAPPING AF LOKALE AKTØRER OG BORGERE

EKSEMPEL PÅ MAPPING AF AKTØRER I ET UDSAT BOLIGOMRÅDE

Hausenberg (2007): Netværksatlas Vollsmose – en guide til bydelens sociale ressourcer, foreninger og netværk. Hausenberg for Odense Kommune.

GUIDE TIL MAPPING OG INVOLVERING AF LOKALE AKTØRER

Agger, Annika & Birgitte Hoffmann (2008): Borgerne på banen – Håndbog til borgerdeltagelse i lokal byudvikling. Velfærdsministeriet.

OM NETVÆRK OG SAMARBEJDE MELLEMLOKALE AKTØRER

TEORI OM SOCIAL KAPITAL OG NETVÆRKSSKABELSE I BOLIGOMRÅDER

Agger, Annika & Jesper Ole Jensen (2015): Area-based Initiatives – And Their Work in Bonding, Bridging and Linking Social Capital. European Planning Studies, 23(10), s. 2045-2061.

Aner, Louise Glerup m.fl. (2016): Aktiviteter der styrker naboskabet – Kortlægning af international forskning og erfaringer. Institut for Socialt Arbejde, Professionshøjskolen Metropol for Center for Boligsocial Udvikling.

Putnam, Robert David (2000): Bowling Alone, the Collapse and Revival of American Community. New York: Simon & Schuster.

POSITIV VIRKNING AF NETVÆRK MELLEMLOKALE AKTØRER

Aagaard, Peter m.fl. (red.) (2014): Samarbejdsdrevet innovation i praksis. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Dente, Bruno m.fl. (2005): Government or Governance of Urban Innovation? The Planning Review, 41(162), s. 41-52.

Mygind, Rikke Engly & Majken Rhod Larsen (2015): Kommunerne på banen. Center for Boligsocial Udvikling.

NETVÆRKSSTYRING OG -FORANKRING I BOLIGOMRÅDER

Jensen, Jesper Ole m.fl. (2010): Netværk og forankring i område-baseret byfornyelse. Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet.

OM AT ARBEJDE MED RESSOURCEBASERET UDVIKLING

PRÆSENTATION OG DISKUSSION AF TILGANGEN ABCD

Aner, Louise Glerup & Birgitte Mazanti (red.) (2017): Socialt arbejde i udsatte boligområder. Hans Reitzels Forlag.

Kretzmann, John P. & John L. McKnight (1993): Building Communities from the Inside Out: A Path Toward Finding and Mobilizing a Community's Assets. Institute for Policy Research, Northwestern University.

Larsen, Majken Rhod (2011): Beboerne som motor i udviklingen – Ressourcebaserede metoder i det boligsociale arbejde. Center for Boligsocial Udvikling

GUIDER TIL AT ARBEJDE MED ABCD I PRAKSIS

Dahl, Kristian Aagaard & Jens Holck-Christiansen (2006): Ressourcebaseret udvikling af lokalområder – en guide til kortlægning og mobilisering af ressourcer i udsatte bydele. Socialministeriet.

Jørgensen, Camilla Møberg m.fl. (2008): ABCD i praksis: Ressourceafdækning og beboerinvolvering. I projekt Byen i Balance – Rapport fra forsøgsprojekt i Vejle Kommune 2005-2007. Velfærdsministeriet.

OM SOCIAL NETVÆRKSANALYSE METODENS TEORI OG TEKNIKKER

Scott, John (2013): Social Network Analysis. SAGE Publications.

METODENS BRUGBARHED I OMRÅDEBASEREDE INDSATSER

Maya-Jariego, Isidro & Daniel Holgado (2015): Network Analysis for Social and Community Interventions. Psychosocial Intervention, 24, s. 121-124.

Tekst: Sarah Lunar, Natasja Lund & Anne-Maria Foldgast

Layout: Mille Vang Hansen & Nikolaj Avlund

Fotos: Center for Boligsocial Udvikling

Udgivet: November 2017

 **CENTER FOR
BOLIGSOCIAL
UDVIKLING**

Sadelmagerporten 4

2650 Hvidovre

www.cfbu.dk